

Stavebníkům chybí lidé i materiál. Rozjeté projekty navíc ohrožují škrty ve státním rozpočtu

České stavebnictví čelí velmi náročným výzvám. Chybí mu kvalifikovaní lidé, brzdí ho byrokratické překážky, a teď navíc docházejí zásoby kamene a dalších kriticky potřebných zdrojů. Spíš než za minutu dvanáct už je po dvanácté, shodli se v debatě o surovinách odborníci i vrcholní politici během zahajovací konference veletrhu FOR ARCH, kterou uspořádal Svaz podnikatelů ve stavebnictví a společnost ABF.

„Pokud stát neotevře nová ložiska a nezačne naplno využívat i recykláty, do deseti let může v České republice chybět až 70 % štěrkopísku a 60 % kameniva,“ upozornil vrchní ředitel sekce hospodářství MPO **Eduard Muřický**.

Místopředseda Poslanecké sněmovny **Karel Havlíček** byl ve svých odhadech ještě pesimističtější. *„Česko patří mezi největší spotřebitele stavebního materiálu. Ročně zpracujeme 151 milionů tun, to je 13,9 tun na obyvatele. Jestliže do roku 2030 neotevřeme alespoň 10 nových ložisek, hrozí nám kritický nedostatek. Výsledkem bude výrazné zdražení a zpomalení staveb,“* varoval.

Foto: Svaz podnikatelů ve stavebnictví

Jak potvrdili ostatní diskutující, s nedostatkem surovin a nárůstem cen se firmy potýkají už nyní. *„Coby výrobci betonu tomu čelíme v první linii. Čím dál větším problémem je*

dostupnost. Prakticky nikde nám nedají tolik, kolik poptáváme. Musíme jednat s více dodavateli a všichni zdražují. To se logicky odráží ve zvýšených nákladech na výsledné stavby,“ uvedl **Jakub Šimáček**, ředitel společnosti Metrostav TGB.

Podobnou zkušenost potvrdil i generální ředitel společnosti Wienerberger **Kamil Jeřábek**: *„Také narážíme na to, že nám dodavatelé neprodají požadované množství. Nutí nás to tvořit nové receptury. Je to extrémní alchymie, pokud chceme zachovat požadovanou kvalitu.“*

Nedostatek primárních surovin může české stavebnictví v dalších letech skutečně ochromit. *„Stavět bude ten, kdo bude mít materiál. A my jsme 30 let neotevřeli nová ložiska. Veškeré zásoby jsme si prostavěli,*“ shrnul **Karel Švejda**, ředitel investičního odboru Generálního ředitelství SŽDC. I on potvrdil, že nyní je nejzazší moment, abychom s tím něco udělali.

Žábami na prameni jsou starostové obcí. Kvůli NIMBY efektu

Ačkoli téma nedostatku surovin není nové – odborníci na něj upozorňují bezmála 10 let – výrazněji se začíná řešit teprve nyní. Situaci ovšem velmi komplikuje tzv. NIMBY efekt (zkratka anglického „Not In My Back Yard“). Veřejnost sice připouští důležitost otevření nových ložisek, v blízkosti bydliště je však odmítá. Proto zatím nedošlo k dohodě s žádnou ze 47 obcí, kde stát vytipoval lokality vhodné k otevření nových ložisek klíčových surovin.

„Bohužel je to podobná situace jako kdysi s úložištěm radioaktivního odpadu. Současně vládě chybí vůle postavit se odporu. Pokud si však tuto oblast vytyčíme jako strategickou, můžeme ji vyloučit z komplikovaných schvalovacích procesů. Když navíc obcím nabídneme nějaké kompenzace, věřím, že dohoda bude možná,“ prohlásil **Karel Havlíček**.

Už jen skutečnost, že stát identifikoval bezmála pět desítek nových ložisek šterkopísku a kameniva zástupci firem vítají. *„Oproti dřívějšku je to rozhodně posun vpřed. Nyní věřím, že na klíčové dopravní stavby materiál mít budeme,*“ řekl **Jakub Šimáček**.

Oborů však v tuto chvíli nechybí pouze šterk a kamení. Docházejí také suroviny potřebné pro další stavební odvětví, například písek, živec, jíl nebo vápenec. Podle **Eduarda Muřického** proto bude důležité s otevíráním ložisek nejen začít, ale posléze i pokračovat.

Recyklace pomůže jen omezeně

Zdánlivým východiskem z nedostatku surovin by mohla být recyklace použitých materiálů. Ne vždy to ale funguje. Například k výstavbě železnic a vysokorychlostních tratí recykláty vůbec nelze využít.

Limitující je také dostupné množství recyklovaného materiálu. Samotný proces recyklace je náročný a kapacity současných recyklačních center jsou omezené. Firmám proto nezbyvá než vozit materiály k recyklaci daleko. Tím rostou náklady a ve výsledku tak recyklát leckdy dosahuje stejných cen jako čerstvě vytěžené suroviny. To naráží na odpor zákazníků.

Nevyužitý potenciál dřeva

Mohlo by stavebnictví spasit dřevo? Podle **Karla Havlíčka** jeho potenciál zatím využíváme zbytečně málo. V sousedním Rakousku se dřevo používá až ve 40 % pozemní výstavby, u nás je to jen 15 %. Cílem by tedy mělo být navýšení tohoto podílu.

Zásadní posun směrem k dřevostavbám však očekávat nemůžeme. Větší stavby ze dřeva u nás zatím limituje řada norem a ke změnám dochází jen pozvolně.

„Spíš než o nahrazování jednoho materiálu druhým bychom měli uvažovat o vhodných kombinacích. Dřevo a další stavební materiály se můžou doplňovat. Každá stavba má jiný účel a tomu musí odpovídat i její konstrukce,“ poukázal **Kamil Jeřábek**.

Riziko seškrtání rozpočtu na dopravní stavby

Nové ohrožení pro stavebnictví přišlo v souvislosti s ohlášenými škrtý v rozpočtu ministerstva dopravy. Snížení alokovaných prostředků o avizovaných 60 miliard Kč by podle odborníků mohlo mít devastující účinky.

„Pro náš sektor je ohromně důležitá předvídatelnost. Vzhledem k dlouhodobosti staveb potřebujeme vědět, že projekty, které se rozběhnou, bude možné podle plánu dokončit. V tomto směru je klíčové nedělat tak radikální škrtý, jaké nyní hrozí,“ upozornil generální ředitel společnosti Metrostav **Jaroslav Heran**.

Prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví **Jiří Nouza** vnímá tak zásadní snížení rozpočtu jako ránu do vazů. *„Není pochyb, že některé rozpracované projekty by to mohlo i zastavit. Především by to ale bránilo uzavírání nových kontraktů. Stavebnictví představuje zhruba 8 % HDP. Střelit takto důležité odvětví do nohy by znamenalo okrádat celou českou ekonomiku.“*

Obavy o rozpočet naštěstí v závěrečné debatě konference mírně rozptýlil přímo ministr dopravy **Martin Kupka**, který se nechal slyšet, že jde pouze o prvotní návrh, který se v takto černé podobě určitě nenaplní.

Není to jednoduché... ale krize vypadá jinak

Jakkoli je současná pozice českého stavebnictví složitá, podle **Jiřího Nouzy** nejde o krizi: *„Loni jsme postavěli zhruba 700 miliard korun, což je dobrý výsledek. Obecně musím za*

poslední roky vyzdvihnout veřejné financování. Pokud se jeho kontinuitu podaří zachovat, udržíme perspektivu celého oboru a zvýšíme ekonomickou sílu celé republiky.“

V podobném duchu se vyjádřil i ministr průmyslu a obchodu **Lukáš Vlček**: „Je třeba vyhnout se velkým šokům, ty nikomu neprospívají. Klíčovým motorem lineárního růstu by podle mě měly být privátní investice. Musíme rozhybat kapitál, soustředit se na efektivní využívání financí, zjednodušit prostředí a otevírat nová ložiska,“ uzavřel.

Jiří Nouza a Lukáš Vlček (Foto: Svaz podnikatelů ve stavebnictví)

Kontakt pro média:

Věra Kubátová

Tisková mluvčí Svazu podnikatelů ve stavebnictví

Tel.: + 420 775 708 019

e-mail: kubatova@sps.cz

Konference Rok 2024 v českém stavebnictví pořadaná **Svazem podnikatelů ve stavebnictví a společností ABF** vznikla za podpory těchto partnerů: Metrostav, Wienerberger, Česká agentura pro standardizaci, Správa železnic, Vysokorychlostní trať spojuje, Ředitelství silnic a dálnic, Sdružení pro výstavbu silnic, Česká silniční společnost, Urban Leaders Club, Národní centrum stavebnictví 4.0, Hospodářská komora ČR. **Podporu a záštitu akcí poskytly:** Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Praha 18. září 2025

TISKOVÁ ZPRÁVA

V pozici mediálních partnerů akci podpořily: E15, Stavebnictví, Estate, TVarchitect.com, TVbydleni.cz, Development News, Dřevostavitel, Skypaper, Stavitel, Silnice a železnice.

O SPS:

Svaz podnikatelů ve stavebnictví je dobrovolnou zájmovou organizací a zároveň vrcholným představitelem českého stavebnictví. Jako lídr stavebního průmyslu garantuje svým členům zastupování oboru na nejvyšší možné úrovni. Udržuje povědomí státních orgánů o stavebnictví jako důležitém ekonomickém pilíři se širokým multiplikačním dopadem a dále o významu jeho jednotlivých segmentů pro konkurenceschopnost.

Bližší info viz www.sps.cz